

دیرستان پسرانه غیر دولتی ابتکار علم - دوره دوم

نام و نام خانوادگی: سوال و راهنمای تصحیح کلاس: دهم ریاضی و تجربی موضوع امتحان: فارسی ۱ نام دبیر: استاد ابراهیم پور

قلمرو زبانی (۷ نمره)

۱ - معنای واژگان مشخص شده را بنویسید؟ (۰/۷۵)

الف : خواست کزان ورطه قدم در کشد. ب : بجنبید و برداشت خود از سرش.

پ : مدیر مدرسه وارد کلاس شد و به میرزا عباس عتاب کرد.

۲- در مصراع زیر ، برای واژه « قضا » یک معادل معنایی بنویسید؟ (۰/۲۵)

((قضا همی بردش تا به سوی دانه و دام))

۳- برای واژه « مغلوب » یک هم آوا بنویسید ؟ (۰/۲۵)

۴- کدام واژه ، ارزش املائی ندارد ؟ (۰/۲۵)

۱- مخدول ۲- عمارت ۳- مدفن ۴- فرقت

۵- در عبارت های زیر ، املائی درست واژه های نادرست را بنویسید ؟ (۱/۵)

۱) برای غم قربتی که در شهر به آن دچار می شد.

۲) و آن همه استعداد و قریبه را با خود به زیر خاک برد.

۳) آن شخص مسلم نداشت و آغاز عربده و سفاحت نهاد.

۴) آن ها با وقاحت ، همه کلاه ها و لباس ها را از تنشان بیرون کشیدند.

۵) تصویر سرتیپ را با ظمایم در نهایت مهارت کشید.

۶) و خاک مظهر فقر مخلوق در برابر قنای خالق است.

۶- در عبارت زیر ، نوع « و » را مشخص کنید؟ (۰/۲۵)

((زندگی و سفر مانند هم هستند .))

۷- در واژه خورجینک ، پسوند « ک » چه معنایی دارد؟ (۰/۲۵)

۸- در مصراع زیر ، ضمیر پیوسته چه نقشی دارد؟ (۰/۲۵)

((ای صبح دم ، ببین که کجا می فرستمت))

۹- کدام قسمت جمله زیر حذف شده است؟ نوع حذف را مشخص کنید؟ (۰/۵)

((نیکوخو ، بهتر هزار بار از نیکو رو))

۱۰- در عبارت زیر، اجزای جمله مرکب را مشخص کنید؟ (۰/۷۵)

((تا با خاک انس نگیری ، راهی به مراتب قرب نداری))

۱۱- مصراع زیر را براساس ترتیب اجزای جمله در زبان فارسی مرتب کنید؟ (۰/۲۵)

((تجلی هستی است جان کندن من .))

۱۲- « ممال » واژه « جهاز » را بنویسید؟ (۰/۲۵)

۱۳- در مصراع زیر ، کدام واژه با دو حرف اضافه آمده است؟ (۰/۲۵)

((به سهراب بر ، تیر باران گرفت))

۱۴- در مصراع زیر ، حرف « چو » ، ربط است یا اضافه؟ (۰/۲۵)

((چو رعد خروشان یکی ویله کرد.))

۱۵- کاربرد حرف « را » در بیت زیر را توضیح دهید؟ (۰/۵)

هدیه ها می داد هر درویش را / تا بیابد نطق مرغ خویش را

۱۶- کدام ترکیب وصفی و کدام ، اضافی است؟ (۰/۵)

(۱) سرور آزادگان (۲) برترین حماسه

قلمرو ادبی (۵ نمره)

۱- متن های ادبی زیر ، از کدام گونه ادبی هستند؟ (۰/۷۵)

(۱) طوطی و بقال (۲) سفر به بصره (۳) رزم رستم و اشکبوس

۲- غزل های : « مهر و وفا » و « خاک آزادگان » چه مضمونی دارند ؟ (۰/۵)

۳- مفهوم استعاری ، واژه مشخص شده را بنویسید؟ (۰/۲۵)

((ای مسافر دیرین بر روی خار و درد .))

۴- مفهوم کنایه های زیر را بنویسید ؟ (۰/۵)

(۱) سپر انداختن (۲) کمیت کسی لنگ بودن

۵- آوردن آیه ، حدیث ، مصراع یا بیتی از شاعری دیگر را در میان کلام می گویند. (۰/۲۵)

(۱) تلمیح (۲) تضمین

۶- موثر ترین شیوه ای که مولانا در مثنوی از آن بهره می گیرد، چیست؟ (۰/۲۵)

۷- در بیت زیر ، کدام تصویر ، اغراق آمیز است ؟ (۰/۲۵)

بشد تیز رهّام با خود و گبر / همی گرد رزم اندر آمد به ابر.

۸- شیوه بیان کدام مصراع ، به شیوه بلاغی است؟ با ذکر دلیل مشخص سازید؟ (۰/۵)

(۱) من آزاده از خاکِ آزادگانم (۲) بتازد به نیرنگ تو توسن من تا

۹- در مصراع : ((به خون گرکشی خاکِ من ، دشمن من)) واژه خاک در کدام مفهوم مجازی به کار رفته

است ؟ (۰/۲۵)

۱۰- در بیت زیر، علت شاعرانه اما غیر واقعی را مشخص سازید ؟ نام این آرایه ادبی چیست (۰/۵)

بید مجنون در تمام عمر سر بالا نکرد / حاصل بی حاصلی نبود به جز شرمندگی

۱۱- بیت زیر با کدام گزینه کامل می شود؟ (۰/۵)

که اینان ز آب و گل دیگرند

الف) خدنگی گران بر دل دشمن اند. ب) ننگهبان دین ، حافظ کشورند .

۱۲- بیت زیر را مرتب کنید. (۰/۵)

عهد - به - چو - ز - پاک بازان - میان - دوست - بندد

که - وفا - علی - می تواند - چو - که - برد - سر - به - را

قلمرو فکری (۸ نمره)

- (۱) معنی بیت ها و عبارت های زیر را ساده و روان بنویسد؟ (۵)
- (۲) جز تو کسی نمانده است / که در زندگی ما نخل و عنب و تاکستان بکارد (۰/۵)
- (۲) عنودان بدگهر وی را به می و معشوق کشیدند. (۰/۵)
- (۳) به خود بگو که تنها خداست که گذرا نیست؟ (۰/۵)
- (۴) چون بسی ابلیسِ آدم روی هست پس به هر دستی نشاید داد دست (۰/۷۵)
- (۵) چنان ننگش آمد زکار هجیر که شد لاله رنگش به کردار قیر (۰/۷۵)
- (۶) راست به مانند یکی زلزله داده تنش بر تن ساحل یله (۰/۷۵)
- (۷) کنون رود خلق است دریای جوشان همه خوشه خشم شد خرمن من (۰/۷۵)
- (۸) گفتم این شرط آدمیت نیست مرغ ، تسبیح گوی و من خاموش (۰/۵)
- (۲) درک مطلب (۳نمره)

۱- مفهوم عبارت های زیر را بنویسید؟ (۱)

- (۱) ای که ردای حسین بر دوش داری و خورشید کربلا را در برداری.
- (۲) ناتانائیل ، تنها خداست که نمی توان در انتظارش بود .

۲- قسمت های مشخص شده ، چه مفهومی دارد؟ (۱)

- (۱) مپندار این شعله افسرده گردد (۲) پی بردیم که راه دست خودش هم نیست .

۳- قسمت های مشخص شده ، چه کسانی هستند؟ (۱)

در برابر زایر نامدار که زانو بر زمین زده و سر فرود آورده بود ، سنگ بزرگی را که بر گور فاتح چین نهاده بودند ، برداشتند.

نام و نام خانوادگی مصمم: نام و نام خانوادگی تجدید نظر کننده: نمره ورقه به عدد:

محل امضا محل امضا نمره ورقه به حرف:

راهنمای تصحیح

قلمرو زبانی: (۷ نمره)

- (۱) ورطه : گرداب خود : کلاه جنگ عتاب : خشم (۰/۷۵)
- (۲) معادل معنایی قضا : تقدیر ، سرنوشت (۰/۲۵)
- (۳) هم آوای واژه مغلوب : مقلوب . (۰/۲۵)
- (۴) گزینه (۳) مدفن ، (۰/۲۵)
- (۵)
- (۱) قربت —> غربت (۲) قریبه —> قریحه (۰/۵)
- (۳) سفاحت —> سفاهت (۴) وقاها —> وقاحت (۰/۵)
- (۵) ظمایم —> ضمایم (۶) قنا —> غنا (۰/۵)
- (۶) ((و)) عطف (۰/۲۵) (۷) کوچک . (۰/۲۵)
- (۸) نقش مفعولی . (۰/۲۵) (۹) فعل است ، معنایی (۰/۵)
- (۱۰) تا : حرف ربط وابسته ساز (۰/۲۵) با خاک انس نگیری ، جمله وابسته (۰/۲۵) راهی به مراتب قرب نداری ، جمله هسته (۰/۲۵)
- (۱۱) جان کندن من ، تجلی هستی است (۰/۲۵)
- (۱۲) جهیز (۰/۲۵) (۱۳) سهراب (۰/۲۵) (۱۴) اضافه (۰/۲۵)
- (۱۵) مصراع نخست : حرف اضافه (۰/۲۵) مصراع دوم : نشانه مفعول (۰/۲۵)
- (۱۶) ۱- اضافی (۰/۲۵) ۲- وصفی (۰/۲۵)

قلمرو ادبی (۵ نمره)

- (۱) ۱- ادبیات داستانی (۰/۲۵) ۲- ادبیات سفر و زندگی (۰/۲۵)
- ۳- ادبیات حماسی (۰/۲۵)
- (۲) مهر و وفا : عاشقانه (۰/۲۵) خاک آزادگان : اجتماعی (۰/۲۵)
- (۳) درد و رنج و سختی (۰/۲۵)
- (۴) ۱- تسلیم شدن (۰/۲۵) ۲- ضعیف و ناتوان بودن (۰/۲۵)
- (۵) تضمین (۰/۲۵)
- (۶) تمثیل (۰/۲۵) (۷) گرد رزم به ابر رسیدن (۰/۲۵)
- (۸) گزینه (۲) به دلیل جابه جا شدن اجزای جمله (۰/۵)
- (۹) وطن و میهن . (۰/۲۵)

۱۰) سرافکنده بودن بید به سبب بی حاصلی (۰/۲۵) حسن تعلیل (۰/۲۵)

۱۱) نگهبانِ دین ، حافظ کشورند (۰/۵)

۱۲) چو به دوست عهد بندد ز میان پاک بازان (۰/۲۵)

چو علی که می تواند که به سر برد وفا را (۰/۲۵)

قلمرو فکری (۸ نمره)

۱) معنی (۵ نمره)

۱- جز تو کسی نمانده است تا در زندگی از بین رفته ما ، درخت خرما بکارد و باغ انگور پدید آورد (۰/۵)

۲- دشمنان بد ذات او را به سمت شراب و فساد اخلاقی کشاندند (۰/۵)

۳- به خودت بگو که خداوند ابدی است (۰/۵)

۴- وقتی که شیطان های بسیاری با صورت آدمی وجود دارد ، شایسته نیست با هر کسی عهد دوستی بست. (۰/۷۵)

۵- چنان از شکست هجیر خجالت کشید که از خشم صورت سرخش ، سیاه شد.

۶- درست مانند زلزله که تنش را به ساحل تکیه داده بود (۰/۷۵)

۷- اکنون حرکت مردم ، دریایی جوشان شده است و خشم آن ها نشان ایستادگی در برابر تو است . (۰/۷۵)

۸- گفتم این نشان انسان بودن نیست که پرنده خدا را یاد کند و من در خواب باشم . (۰/۵)

۲) درک مطلب (۳ نمره)

۱) ۱- اهداف حسینی داری و حسین (ع) راهنمای توست (۰/۵)

۲- خداوند همواره حاضر است (۰/۵)

۲) ۱- عشق به وطن (۰/۵) ۲- خودش هم بلد نیست (۰/۵)

۳) ۱- تیمور لنگ (۰/۵) ۲- چنگیز ، خان مغول (۰/۵)